

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Elfizetési árak:
 Évi 6 pengő, félévre 3 pengő
 Helyes szám ára 15 fillér
 Hónapra egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.
Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Lapkiadóháza: MINERVA R-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Kolozsvár, Brassat-utca 7. szám.

Évfordulón

kor 1940. augusztus 15-én a Zsófia magyar donal adult, hogy a szomszédokkal való békes meg egyezés után utasait a túlsó partra elszállítsa. — Erdély egyetlen nagy, forró dobbanásba olvadt. Azt nem is lehetne a körülmények ismerete után, Zsófia hajó utasait a megérzés szellemével fognak tartani. Ellenben remélte azt, hogy történni fog valami a két évtized óta melengtetett vágy teljesülését közelebb, ha nem is forja teljesébe bontani.

Bővebben ismerjük. A hajó visszajött utasait, a béke meg egyezés nem sikerült. Két eset volt lehetséges:

1. A fegyver, vagy a hadi hatalmak közti. A mai történelemből még nem állapították meg a helyzetben meg volt a helyesebb, a béke, vagy a békes meg egyezés. Előttünk állt a keleti rész Erdélyi osztrák visszacsatolása Magyarországhoz.

2. Amiben véve azonban amikor a visszacsatolás nyugalmával vissza a sok izgalom, bizonyosság, bizonyosság, a holnapért, mert, a muszájból elfojtott, de nagyobb gyűlöletnek a körülvéve, nem biztos, hogy mérle-

mezőik volt a helyesebb. A visszahódított részek körülé egy sokkal fontosabb és életbevágóbb feladatot ránk, akik visszakerültünk. Ez a feladat nagy fentartás és megőrzésük azt, amit visszahoztunk. Ezen az évfordulón tehát, az első 22 esztendő után, tulajdonképpen nem azon kell elmélnünk, a mi történt, hanem azon gondolkodnunk, hogy annak a jövődönök a feladatait, melyek új helyen ránk várnak.

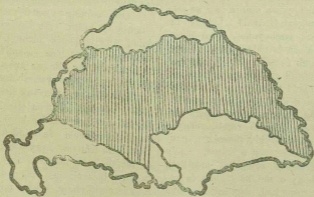
3. Ha van jövődönök, amiatt hogy van, akkor feladat is vannak. Lehetetlen tagadnunk, hogy a korunk, mely sem le, sem fel nem értékel a tényeket, meg igyekszik megtenni, hogy felelőssé váljunk a múltunkért, a múltalann sorsot, amiben élünk, és a jövőnképpen, hogy feltámaszkodhassunk abból

az esendőségéből, amibe önhibákon kívül kerültünk. Hogy ez nem mindig és nem minden vonalon sikerül, ezért ki fejezték senkit se lehet hibáztatni. Nem szabad felelősségünk egyfelől azt, hogy 22 év sok idő ahhoz, hogy egy feladatot új szellemiség lendületével minijárt lépést tudjunk tartani, viszont éppen elég idő ahhoz, hogy elszakjunk mind attól, ami ott túl, az anyaországban már régóta rekedt életmódunk számát.

Ez a körülmény azonban kiválóan alkalmas arra, hogy az élni akarásból, mely parancsotól áll előttünk, a magunk külön életválasztását ki ne hagyjuk. Erdély akkor is Erdély volt, amikor az egységes történelmi Magyarországnak volt a természetes és el nem választható része. De Erdély megmaradt Erdélynek akkor is, amikor teljesen szellemi pártizálásban, az egységes testtől elszakítva, az egyedülvalóság ösztönös magarántaltságával szívósan és ernyedellenül az akart maradni, aki eddig is volt: erdélyi és magyar. Következésképpen nem lehet más és nem is akar lenni más most, az egyesített tjelet küszöbén sem, mint erdélyi és magyar.

Ez pedig annyit jelent, hogy a sajátos erdélyi sorsot és hivatást valamennyi erdélyi magyarnak egyformán kell éreznie. Erdély a történelem folyamán mindig meghódította a maga sajátos harcát az anyaország harcát mellett, melyek olykor az övével egyaránt mutatnak, olykor külön harcok jellegét tükrözték, de mindig az erdélyi magyarság küzdelmére. Ez a külön, sajátos erdélyi életválasztás nem vezeti el, hanem ellenkezőleg hozzáad a közös magyar feladatok megoldásához. Az erdélyi magyarság ezután is a siltgratamb várásának tepsőtől bűlésségével akar élni hegyei, lécei és lankái közt, hanem a komoly életválasztás dörty kezdeményezésével, mely eddig is jóban, rosszban, frényben és árnyban megtartotta saját magát és az anyaországunkat.

Ime, ezek legyenek az első évforduló komoly tanulságai

276

ROVETEM KÖNYVTÁR
 284. 1947.
 KOLOSZVÁR

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Viták az új magyar élet felépítéséről

A napi- és hetilapok hasábjain hetek óta folyik a vita, hogy a báború után a magyar társadalom mely rétegeinek jusson a legnagyobb szerep az új Magyarország felépítésében. A vita politikai síkon mozog és a benne résztvevők társadalmi hovatartozásuk, vagy politikai érzelmeik szerint állítják, vagy cáfolják bizonyos néprétegek szervezkedésének és összefogásának szükségességét, viszont mások háttérbeszorítását.

A vita tagadhatatlanul érdekes, mert a hozzászólók nemcsak jó tollforgatók, hanem meggyőződéses emberek, akiknek vannak mondanivalójuk is. Az első pillanatra talán nem látszik előszerűnek azon töprengeni, milyen legyen a különböző társadalmi osztályok szerepe a jövő politikai életben, viszont kétségtelen, hogy aki nemcsak a mánk él, abban ilyen gondolatok is felmerülnek. Nem árt ezeket a gondolatokat a közvélemény híralata alá bocsátani, mert a vitának tisztázó hatása van.

Csak helyeselni lehet azt a törekvést, hogy az ipari és mezőgazdasági munkásságnak össze kell fogni a kisparasztsággal politikai céljai megvalósítására. Egyáltalán minél kevesebb a szétbúzáló erő a politikában, annál könnyebb a kormányzás és annál hatásosabb lehet a nemzeti, társadalmi és gazdasági feladatokat megvalósítani. Kérdés azonban, hogy a pártpolitikai szétbúzóság mennyiben szűnik meg az osztályérdekek túlságos hangzatosításával? Lehet-e remélni kedvezőbb politikai viszonyokat, ha a társadalmat megint „dolgozók“-ra és dolgozóitokra, meg hivatalnokokra stb. osztják és azt kutatják, ami ezeket a néprétegeket egymástól elválasztja és nem azt, ami közelebb hozhatná őket? Osztályharc a politikában: volna ennek értelme a jövő Magyarországon?

Az ipari munkásság és a mezőgazdasági alsó néprétegek szószólóit az a szándék vezeti, hogy e tömegek érdekében összefogásával kivívthassák a politikai és gazdasági vezetésben azt a helyet, amely ezeket a jobb sorsra érdemes rétegeket megilleti. Senki sem vitathatja, hogy a munkásságnak és parasztságnak kimagasló szerepe kell, hogy legyen a jövő Magyarország sorsának irányításában. A népi politikának olyannak kell lenni, hogy abban azok is részt vegyenek, akiket legközelebből érint. A munkásságnak és parasztságnak fel kell készülnie erre a szerepre, a többieknek pedig bele kell törődniük a változásba.

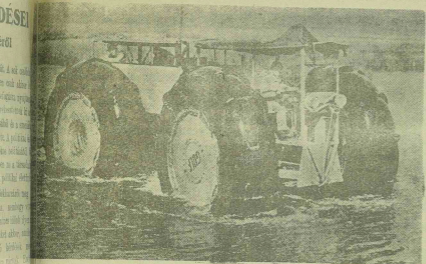
A jelek azt mutatják, hogy ezek a nagy tömegek bizalmatlanok jövőjüket illetőleg és nem hisznek abban, hogy politikai harc nélkül megvalósíthatassák törekvéseiket. Tapasztalati alapon a sötételetlátás nem indokolt és ennek nem is szabad urá lenni a lelkeken. A szociális átalakulás folyamatát nem lehet többé megállítani. Aki útjába áll, azt okvetlenül elsodorja. A szociális irány kibontakozásához nem lesz szükség osztályharcra, amely csak zavarná és egyoldalúvá

tenné a jobb jövő kialakulását. A sok csalódásment rétegektől természetesen csak akkor lehet várnunk, hogy harc helyett összefogásra nyújtsanak kezét, ha azt látják, hogy nem rekesztetnek ki az összefogás sorsának irányításából és a szociális újjalás szándéka valóban őszinte. A politikai és gazdasági vezetőrétegek józau és okos belátásától függ hát elsősorban, hogy a jövőben ne a társadalmi rétegek érdekharca alakítsa ki politikai életünket.

Társadalmi osztályok érdekharcáról meg egyáltalán beszélni sem szabadna, nemhogy vitatni az új magyar életben. Nekik nincs időnk ilyen kérdéseken koptatni az eszünket akkor, amikor sokkal fontosabb nemzetemegtartó kérdések merülnek fel és érdeklőse megoldásra várnak. Ezek leforogjon a magyar sors intézéséért élő magyar társadalmi osztályok! Igen, vannak ilyenek, s is lenniük, de nem azért, hogy egymást akár politikai akár a társadalmi élet vonalán túllépteljék, hanem éppen arra törekedjenek, hogy akár a politikai akár a társadalmi élet mezéjén ellenségekként szétkerüljenek egymással.

Az egységes magyar élet, mely egy lelket, szellemet visel és egy célt követ, nem bontható egymással szemben álló társadalmi osztályokra, felbontás mindig veszedelmek jár az egyénállamra egyaránt. Az egyénre azért, mert a társadalmi elhelyezkedés bizonytalanná válik számukra ellentét, s ami még rosszabb, ellenszenvet űz tőbjébe kerül. Az államra azért, mert a közös nemzeti munka legnagyobb veszedelme a belső törzsalak meg hasonlítás, ami nemcsak hogy nem old meg feladható kérdéseket, hanem ellenkezéleg összezavarja a társadalmi életet minden közös munkát. Ebben a szociáldemokrácia és minden egyéb kiélezett szociálista irányzat nagy átká, mely a maga politikai és társadalmi elméletét az osztályharcra építi. Innen a bolsevizmus szörnyű elfajulása, mely nem is osztályharc, hanem mindazon társadalmi rétegek megsemmisítése, amelyek a bolsevista eszmékön kívül állanak.

Az új magyar életnek tehát azt a vonalat követnie, mely az osztályellentéteken felül a közös nemzeti munka és az erőösszefogásának törvényszerűsége épül fel. A történelmi rendiség nálunk nem akar, mert a magyar történelmi osztályt a hátrétek eléggé szociálisták ahhoz, hogy a közös nemzeti munka együttesében találja meg a nemzeti és nemzeti boldogulását. Az új magyar nemzeti élete, a nemzet élete pedig a nemzetet a fiának munkáját, erejét és tehetségét igénybe veszi. Ennekül nekünk új magyar életet el kell készítenünk.

A Katonai szakértők már az elmúlt világháború után megállapították, hogy a jövő háborúja a kőolajé lesz. Clemenceau, a francia köztársaság világháborús miniszterelnöke mondotta: Egy csepp petróleum felér egy csepp vérrrel! Természetes tehát, hogy a hadviselő felek minden alkalmat megragadnak, hogy a lelöhelyeket minél gyümölcsözőbben használhassák ki. Az új lelöhelyek felkutatása érdekében fáradságot vagy áldozatot nem ismernek. Képink egy különleges járművet mutat be, amivel a moratókát és olajgyanus vándorokat járják be. A furcsa alakotmány akadálytalanul mozog a sípátekés moعاتrakban is.

Mibe kerül a háború a világnak

Szinte naponként olvashatunk azokról az elképzeltelenül magas összegekről, amelyeket a lassan második világháborúvá szélesedő véres mérkőzés felemészt. Egy legújabb tudósítás szerint Anglia naponként nem kevesebbet, mint 16 millió fontot költ a számára egyre reménytelenebbet ígérő háborúra. — Amerikából meg éppen ezzel a csillagzati nagysággal ösztöndíjak jelentenek. Az áldozatok elképzeltetlen nagyságát hozzák meg minden oldalról a győzelem biztosítása érdekében. Bármennyire hegyeken is a régi háborúvezetők tulajdonított mondás, hogy a háborúhoz hű a dolog kell: pénz, pénz, pénz, ma újra igazolódik. De az egyik része annak a félelmetes magasságú „költségnek”, amibe minden háború kerül. Így most is, amikor második áldozatát idézzük újra meg újra fel Magyarországra, látjuk az emberi életnek, a vérnek is szélesítés mértékű áldozatát. Vértől és aranyból táplálkozik a háború. Értékét nem kétséges, hogy az előbbi, az emberi élet összevonníthatatlanul drágább és pótolhatatlanabb.

Amint ma még megkérdülésgel sem lehet megmondani, mennyire nagy meglepetéseket ígérő fegyveres mérkőzés ez, épp úgy nem lehet el sem képzeli, hogy vérben és anyában milyen áldozatokat kíván meg a világtól. Még a háború eltelte után is hosszú éveknek kell eltelnie, amikor majd összegeztetik az emberiség második világháborújának mértékét, amíg válaszolhatunk arra a kérdésre, mibe került a háború!

De nem egészen érdektelen, ha visszaemlékezünk az első világháború anyagi és emberi áldozataira. A orosz emelkedő amerikai elnök, Wilson szerint az 1914-től tartó világháború a következő összegeket emésztette fel: Nagy-Britannia 207 milliárd 600 millió frank, Franciaország 135 milliárd 200 millió, Oroszország 93 milliárd 600 millió, Auszrország 67 milliárd 600 millió. Ehhez hozzászámítva Belgium, Japán és több kisebb állam hadi kiadásait a világháború idején, az ú. n. entente hatalmak 639 milliárd és 600 millió frankot költöttek el. De igen magas a központi hatalmak háborús kiadása is, amely így alakul: Németország 203 milliárd, Osztrák-Magyar Monarchia 109 milliárd 200 millió, Törökország és Bulgária 15 milliárd és 200 millió frank, összesen 327 milliárd és 600 millió. E számok szerint a világháború összes hadi kiadása 967 milliárd és 200 millió.

Az anyagi áldozatoknál természetesen sem kisebbek a vérben hozottak. — Egy hivatalosnak tettű és éppen előtünk fekvő statisztikai kimutatás szerint az entente hatalmak, tehát Oroszország, Franciaország, Angol Birodalom, Olaszország, Szerbia, Románia, Belgium, Egyesült-Államok, Portugália és Montenegro hősi halottakban 6 millió 216 ezer, sebesültekben 12 millió 640 ezer és hadifoglyokban 3 millió 934 ezer főt vesztettek a kioldandó hadszíntereken. Legmagasabb Oroszország vesztesége, mely halottakban egymaga 2,300,000 és sebesültekben 5 és fél millió főt vesztett. De rendkívül magas Franciaország világháborús vesztesége is. Halottakban 1 millió és 400 ezer, sebesültekben 2 millió 500 ezer volt a francia háborús veszteség. Anglia 950 ezer és Olaszország kerekén 500 ezer halottat vesztett a négy éves vérzötörtában.

A központi hatalmak részéről Németország hozta a legnagyobb áldozatot 1 millió 800 ezer halottjával; több, mint a millió sebesüljével. Ausztria 863 ezer hősi halottal a második helyet foglalja el. Nem sokkal marad el mögötte a Magyar Birodalom, amely 600 ezer hősi halottal, s több, mint 700 ezer sebesüljével is kb. ugyanennyi hadifogollyal vette ki részét a világháború áldozatából. Ebből a trianoni Magyarországra hozzávetőlegesen 230—250 ezer hősi halott esett.

Figyelmet érdemlő tanulság következik, ha a hősi halottak foglalkozási ágak és felekezetei szerinti megoszlását nézzük meg egy pillanatra. 1920-ban az ország kereszt-népességének 49.8%-a foglalkozott őstermeléssel, de a világháborús veszteségeiből erre a társadalmi osztályra 69.75%-os esett, ami eléggé mutatja a magyar falu nagy és aránytalan felül áldozatát. Az egyéb foglalkozási csoportokba tartozók, így az iparosok, a szabad foglalkozásúak áldozata országos arányszámukon aluli.

Felekezeti szempontból 1920-ban az ország 21.4%-át képezte reformátusok 22.8%-kal, a 62.8%-ot képező római katolikusok 64.12%-kal, a 6.4%-ot képező evangélikusok 7.3%-kal szerepel a hadi veszteségekben. Ezzel szemben az izraelita felekezet, illetve a zsidó faj, amely az izraelita vallás követői, 6.2%-os országos arány mellett a hősi halottaknak csak 3.3%-át adta. A következtetéseket minden olvasó maga vonhatja le.

A „Magyar Nép” külpolitikai szemléje

A két éves fordulónál. Ezelőtt két évvel kezdte meg Németország a maga védekező és felszabadító harcát ellenségeivel, így első sorban Lengyelországgal, amely mögött ott leselkedett, mint notórius uszító, Anglia. Utána jöttek a többiek sorra anélkül, hogy Anglia számításai beváltak, ígéretei használtak volna, míg két évvel ezelőtt, szeptember 5-én Anglia is harcot üzent formailag is a német birodalomnak. De ez se vitte előbbre Anglia ügyét. Ez a térkép világos képét adja annak az eredménynek, melyet két éves küzdelme során a német érvek elérnie sikerült. Lengyelország, Norvégia, Hollandia, Franciaország, Belgium, Jugoszlávia, Görögország leverve, Oroszország szennyű ember- és anyagvesztések mellett katonai és politikai összeroppanás előtt áll. Anglia ipari telepének nagyrésze romokban hever, London lakói légvédelmi helyeken kelnek és fekszenek, a brit tengerészet állományából 18 millió tonna hiányzik s a német bombázók napról-napra küldik a perfiát Anglia hajóit a tenger fenekére, — íme röviden ez a két éves eredmény, mely semmi esetre se megtorpanásra, hanem épen további lendületre jogosíthatja az eléért és Európa szabadságáért küzdő Németországot. És ha számításba vesszük, hogy a német birodalom szövetségesei, kik közül nem utolsó helyen lehet Magyarországot említeni, méltóképen kivették és jelenleg is kivesszük részüket a közös küzdelemből, akkor nem lehet a végső győzelem bizonyosságában kételkedni. A két éves eredmény végén előttünk áll a mérleg s a mérlegen a közvetlen cél: az orosz bolszevizmus megsemmisítése és küzdelem Európából. Ez az egész keresztény világnak, első sorban pedig a keresztény Európának érdeke. Ezért a célért semmi áldozat nem sok, mert ez a feltétele a jövő Európa állami, társadalmi és politikai békéjének. Annál torzabb és esztelenebb dolog, hogy ennek a világfelelőnek a kipusz-

títása ellen a hirhedt Anglia mellett a nagy, szabad Amerika is cinkosul szegődött. Ezzel a világközvetlen nem előtt soha nem igazolható felelősséget vállal magára, amit nem enyhít az a tény sem, hogy Amerika közvéleményének széles rétegei kezdettől kezdve ellenkeztek a szövettel való gyanus és kellemetlen állatú szövetségtől. Németország ezért az eltörléséért nem fog Amerika ellen büntető hadjáratot indítani, aminthogy neki Amerikával kezdettől fogva sem volt és nincs semmi leszámolni valója. Leszámos csak Angliával, ezzel az örökösen zavarosban halál egymásra uszító, mások szírián gazdagodó, irigszó és telhetetlen kalmárlelkű néppel van. Ez a számolás is megtörténik. A bolszevizmus, mely Anglia ügyes játékkal maga elé lökött az utolsó pápatban, s amely tulajdonképen saját fején és háta fogja fel az Angliának mért halálos csapásokat, eldőlt, eltűnik, s a katonailag és politikailag összekapcsolódott szövjet romjaiból fog Anglia felé felszállani az addoni ködöknl is sötétebb, fenyegető felhő, mely nézve a végleges leszámolás jelenti. Angliának Európa békéjét durván felborító bűnös lépése meg kell bünhődnie vagy előbb, vagy utóbb. E történelmi igazságszolgáltatás parancsa s ezt a parancsot Németország és szövetségesei maradtaknál végre fogják hajtani. Az új világégés két fordulóján ez a dolgok végkövetkeztetése. Ez a következtetés pedig arra int, hogy ezt a harcot, mely Anglia ránk ereszakolt, meg kell becsülettel hajtani, mert ettől függ Európa jövője. Egy küzdelem sikeres kimenetelének bizonyosságát mindig a biztossága és a szándék komolysága adja meg egy külső erő mellett. Ez a küzdelem szabadságügylem nemzetek szabad léteért, melyet a világot felfalni akaró angol világaluralom indított egy 80 millió nemzet ellen, melyet 22 év előtt már letiport és akarta engedni, hogy lába állhasson. Ez a harc szabadsághar a világ legszörnyűbb politikai és társadalmi eltörléséért, a bolszevizmus ellen, mely szörnyűségeit, ha viszonylag rövid ideig is, de szepvedte Németország és szövetségese, Magyarország is. A cél biztossága tehát adva van a szándék komolyságával együtt abban, hogy a világnak a rákfénjét le kell operálni Európa testéről egy másfelől pedig le kell adni Angliának arról, hogy a telhetetlenség, a világ javainak más nemzetek való mohó és embertelen elkaparintani akarása előtűb meghosszolja magát. Szabadsághar küzdelem, dekező harc és büntető hadjárat: ebben a harc akcióban lehetne megjelölni annak az óriási erőtelésnek a célját, melynek elérése egész Európának benne lakó népeknek jövőjét jelenti. Ennek a világnak közelségét várjuk a két éves forduló végén.

Churchill könyörög. Churchill angol és Mackenzie King kanadai miniszterelnök a napokban beszédet mondott a londoni City tanácssteremben. Egységes amerikai segítséget kértek Nagybritanniának. Mackenzie utalt arra, hogy a brit szigeteket közvetlen veszedelem fenyegeti a Suez-csatorna és Gibraltár állandóan a megtámadás veszélyében forog. Hangoztatta, hogy Angorsak akkor győzhet, ha nagyobb segítséget nyújtanak, mint amennyit az ő féshába helyeztek számára.

Greer-est. Az amerikai tengerészeti minisztérium közlése szerint az Atlanti-óceánra postát szállító Greer amerikai romboló csőtörőkönél tengerallattjáró támadta meg. A repülő nem talált célba. Az amerikai romboló vízbombákat dobott és ennek az ellentámadásnak az eredménye ismeretlen.

A szovjet hadamodor! A szovjet hadseregbe esett sok német katona szabotázsának magyarizációját adja ki a Broniszláv szovjet hadifőparancsnok. A 28. szovjet lövészhadosztály 1. lövészrezerve tagjának jegyzőkönyvében vett nyilatkozata. Ebből kijelentette, hogy a politikai biztosok ismételt parancsba adják a vörös katonáknak, hogy vágják le a német foglyok kezét, nyúzzák le bőrüket és mérsárolják le őket.

Élővértartó már lövik a németeket nehéz ütegek. A keleti hadműveletben a szövetséges csapatok hadműveleti mindenütt tervszerűen támadnak. Az ellenség helyenként erős légvédelmi tüzellel támogatott ellentámadásai mind véresen összeomlottak. A gépekkel sikerrel bombáztak a német ütegeket. Légvédelmi gépeink két szovjet gépet lött le. A németek hatatosan lövtek ellenséges repülőgépeket. A dnyepertáji harcokban kiténtette magát a finn Albert szakaszvezető, aki a német eredményes felderítést hajtott végre és veszteség nélkül, szárazon tért vissza. A német véderő megerősítése jelentősebb veszélyről: A keleti arcvonalon a német hadműveletek eredményes bekerítése folytatódik. A városot már lövi a német nehéztüzérség. Észterházyt megzsilabított az ellenségtől. A Moszkvából

érkező hírek szerint Leningrádban kiharították az ostromállapotot. A város 24 katonai kerületre osztották fel. A hatalmas Putilov műveket bezárták, a munkásokat a hadseregbe osztották be és az első vonalakra küldték. Csak néhány lövészüzemben foglalkoztatják még a munkásokat.

Eredményesen vonul előre a német véderő. Az európai földrészen a német véderő keleten épp úgy, mint eddig, eredményesen nyomul előre a Szovjet ellen, amely hiábavaló szívós ellenállással és egyes helyeken erős ellentámadásokkal próbálja a német hadműveletek folyását feltartóztatni, vagy legalább megzavarni. A csatornaparti brit légi haderőt mindig súlyos kudarcok érik, ahol csak támad. Egyetlen nap a Csatorna partvidékén 25 gépet vesztek az angolok. Épp oly éber és eredményes a léghátrítás a norvég partokon is. A birodalmi területen, amelyet a legutóbbi három nap alatt keletről és nyugatról ellenséges repülőgépek támadtak meg, ismét nem keletkezett különös katonai, vagy hadigazdálkodási kérés, az ellenség ellenben három nap alatt ezeknél a támadásoknál 10 bombázót veszített. A kontinensen kívül a legutóbbi 3 nap alatt a németek légitámadást intéztek a brit sziget ellen, az afrikai Tobruk ellen és a Szezi-csatorna ellen.

Elkeseredett harc folyik Leningrád körül. Leningrád körül elkeseredett harc folyik. A jelentés szerint a németek szívósan támadnak, hogy közelebb jussanak a városhoz. A szovjet csapatok ellentámadásokkal igyekeznek megakadályozni az ellenségét, hogy állásaiban megvesse lábát.

Mannerheim tábornagy kiténtetése. A keleti arcvonal északi szakaszának eseményei közül azt a meghatározó mozzanatot kell kiemelnünk, amikor Hitler vezér és a német véderő legfőbb parancsnokának megbízásából Jedd tábornok a napokban feltűzte Mannerheim tábornagy mellé a német Vaskereszt lovagkeresztjét. Történt ez azon a napon, amelyen Finnország megérte azt a nagy elégtételt, hogy a tavalyi moszkvai békében elrabolt Karjala területe a történelmi finn határvonalig felszabadult és területein a fehér-kék lobogó leng már mindenütt.

Sztrichinnel akarták a szovjet ejtőernyősök a keleti arcvonal egyik szakaszán a kúkatat és forrásokat megmérgezni. Egy német galagos rohamcsapat a keleti arcvonal középső részén augusztus 31-én végrehajtott sikeres vállalkozásáról visszatérőben egy kis erdőben meglepett egy szovjet romboló csapatot. A bolsevisták polgári ruhában voltak és társisnyájukban nagymennyiségű rohamtűszereken kívül mérget tartalmazó csomagok voltak. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a csomagok tartalma nitro-sztrichin. Az elfogott bolsevisták bevallották: az volt a feladatuk, hogy kúkatat és forrásokat mérgezzenek meg. Eddig egy bolsevista utászszakad élén álltak. Repülőgépeken szállították át őket a szovjet vonalakon és ejtőernyővel ugrottak le.

Ötnapos harcban megtörték az ellenállást a németek és birtokba vették Luga városát is. Az Ilmen és a Peipusz tó közötti arcvonalon a német csapatok a napokban elfoglalták Luga városát. A német kötelek ötnapos harcban áttörték az ellenségnek Luga előtt létesített sok tábori állással megerősített védelmi rendszerét. A város nagy gazdasági jelentősége magyarázza meg azt a szívósságot, amellyel a bolsevikiek védelmezték. A csaknem húsz ezer lakosú Lugában több nagy fűrésztelep, fémfeldolgozó és vegyipari gyár van. A várossal együtt ezenkívül a vörösök jelentős repülőtémaszpontot is vesztettek.

Viipurit elfoglalták a finnnek. Nagy siker híre érkezik a keleti arcvonalon a finn szakaszról is: a hatalmas ékeket előretört finn bevettek az egy évvel ezelőtt elorzott Karjala szívet: az ősi finn Viipurit. A Viipuri körüli harcokban a finn csapatok ékalkában törtek előre, melyen a karéllal földszoros felé elérték Kivonnapát. Amikor bementék a finn rádióba, hogy Viipuri várának toronyán finn zászló leng, Helsinkiben leírhatatlan örömet kellett a hír. A lapok rendkívüli kiadásban közölték Viipurit bevételét. A finn főváros lakosai házára küldte a finn nemzeti lobogót, mint a győzelem jelét.

HIREK

PAPOK KONGRUÁJA.

A bodonkúti református pap, akinek felesége, négy gyermeke van és 17 holdnyi kanonika portója, a velünk közzét adottak szerint havi 192 P. kongruát, fizetési államsegélyt kap. Ugyanek az bodonkúti gör. kat. román pap, kinek szintén felesége és négy gyermeke van, de mintegy 60 hold földön gazdálkodik, ugyanakkor havi 392 P. kongruát élvez. A községben a románság van többségben. — Gyervővásárhelyen a református pap, akinek felesége és 1 eltartás alatt lévő gyermeke van, s 13—14 hold földön gazdálkodik, havi 222 P. kongruát kap. Ugyanokkor a gyervővásárhelyi gör. kat. román pap, felesége, 2 gyermeke, 25—30 hold kanonika portója van, havi 392 P. kongruát élvez. A református pap 60 év, a román pap 32 év körül. A községben a magyarság van többségben. Tisztelettel kérdezzük: nem történt itt valami hiba a számításban?

ABLAK

Negyvennyolc évi szakadatlan esőzés után kiterjeszkedett a folyók medrei, ágyat váltak maguknak a csendes patakok, amelyekből máskor csepegés és rigók oltották szomjukat, megáradt az áradás és az amúgy eléggé megpróbált kérdély egyszerre víz alá került. A szennyvíz hátrára vette a természet, a vele együtt ami kapott és elvileg a verejtékes homlokú, dajkos kezű ember szemelátára és valahol a mély hátában a faszámítástanságig beleszalva, parira vette elaludni. E témi esapás, nincs mit tenni ellene. Rossz időben jött, mert az élet az íszeg vonulat hozsalta, s ilyenkor minden gabonaszem drágakincs és minden tatarmanly meg nem fizethető érték. A sokszor nélkülszerű beosztott élet ismét könnytelen lemondani egy és más igényről, amivel eddig összehozhatóságban is élethez és riasztalhatat magát. Az etmi esapásokat életünkben különben se kapcsolhatjuk ki. Az anyasors megértem az árnyék nyomorúságis. Most kérdély van benne. Ez is az összekapcsolódás egyik folyamata. Aki a viszontlátás örömein együtt voltak, most egyek az etmi esapások községében is.

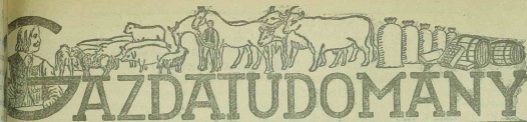
Egész Erdélyben hatalmas károkat okozott a többnapos feltörekedés és áradás. Meleg nyári verőfényből minden átmenet nélkül fordult ősziesre az időjárás. Ólmos, sőt, nehéz fellegek gyűltek Erdély felé, megnyitottak az eget csatornáit és napokon keresztül öntöttek tartalmukat a földre. Az eső, amely más körülmények között valóságos áldásként hat a természetre, most szörnyű pusztításokat okozott, mert megdagasztotta a folyókat s az áradás békés városokot és falvakon szántolt keresztül és temérdek új fakadt nyomában. Házak dőltek romba, gazdák reményege semmisült meg kinn a földekben s a haragvó elem emberáldozatokat is követelt. Hosszú idő kell, amíg a bajlított vidékek kiveherik az árvíz gyilkos rombolását. Nemesak Kolozs vármegye területéről, hanem Erdély más részéből is érkezik jelentések az áradás pusztításairól. A hatóságok mindent megtettek a veszélyeztetett területek lakóinak megmentése érdekében s önfeláldozó munkát fejtett ki a katonaság, nemkülönb a fültilóság is. Kolozsvár melyekben fekvő részeit elvette az árvíz. Rengő épület beomlott, sokan váltak hajléktalanokká. A Szamos és mellékfolyóinak áradása egész Kolozs vármegyében hatalmas méretű károkat okozott. Egyelőre felmérhetetlen az a kár, amelyet a fékvesztett Nádas, Almás, Gorbó, Gyéres patakok és főképpen a Szamos áradása a megye lakosságára zúdított. A hatóságok az elemek pusztításával szemben természetesen nem tehettek semmit. A feladat ezután következik: a segítség munkája. Helyre kell állítani a megromlóított közutakat, hidakat, újra kell építeni az elmosott épületeket. Nem is szólna azokról a károkról, amelyeket a gazdák szenvedtek. Víz alá került a kerekdomb, az Irizstelep, a sörgyár, a téglagyár körpénye. Víz alá került a Dónáth-út környéke. A lakosság mindenütt kétségbeesetten menekült.

Az árvízjutotta Szilágysomlyón még csak most bontakoznak ki a kiferadt Kraszná pusztításainak arányai. Amerré néz az ember, mindenütt álmossult, összeroskadt házakat lát. Szilágysomlyó határában Nagykároly felé vezető utszakazon

az áradat kimosta a nagy vashírt a hatalmas alkotmány a melyben zubant. A hatalmas súlyú hid kioldásra az ár visszavonulása előtt adódnál sem lehet. Szilágysomlyó város "nevi negyedében negyven kivételével valamennyi rombadőlt. Összedől házak száma 85-re csökkent. Ez a szám azonban még nem végleges, mert az árvíz által elmosott házak egymásután dőlnek miba. Az összedől házakon kívül még 80 épület teljesen lakhatatlanná vált. A hajléktalanná vált emberek a moztiteremben, iskolákban, a mediaszínházban és a volt járványházban helyezték el. A városháza városi népkönyvtár áttörték fel, a derék magyar honvédség farsangotlan szakácsai főzik a meleg háromszáz árvízjutotta asszony férfi számára. Százhusz gyermek Napközi Otthonban helyezték el szentes hüllamok 174 családok tek ki hajlékukból. A halottak Szilágysomlyón hatra emeltek. Valamennyien összeomlott épüromjai alatt lettek halálukat.

A Körös elepte Mezőtér Mezőszabolcs és Telki közs amelyek teljesen el vannak zárva kirtólától. A községekben átlag méter magas a víz. Sok háza összedőlt. A kárt még megközel sem lehet megállapítani. A földben százával uzsznak, a föld és, tén és baromfi lak. A kukoricatermes igy megérkezett, de most kilóméteres társágban a földön fekszik. Kirtólától a Körös három helyen szította át a vasuti töltést. Több helyet is fellepte. Sok távíró kidőlt, a hidakat elsodorta a víz. Százados fákat tépett ki az ár. A lekedés erők akadályokba ütközött. Kolozsvár és Nagyvárad köz a vasutvonalon kívül a mikon is megakadt a közlekedés. Csak a Körösfeletető között, ahol a vízben egymás mellett húzódik a föld az országút és a vasút, legulsó a helyzet.

Nem kétélez a formaruha a zépkolukában. A vallás- és közértelemügyi miniszter az anyaggazdálkodás és szerszerü megvalós érdekében elrendelte, hogy kölkolukában a formaruha viselés kötelező.

Mit kell tudni a vámörlestről?

gabona forgalmának szabályozásáról szóló elrendjén a csépléssel és az értékesítéssel kapcsolódásokat már tárgyaltuk lapunkban. Ez alkalommal a vámörléssel összefüggő fontos tudnivalókat adjuk olvasóinkkal.

Hangsúlyozzuk, hogy mind a magán-, mind pedig a közérdek az követeli, hogy a rendelkezések alkalmazása végrehajtása pontosan és maradék nélkül történjen. Annál is inkább, mert a visszaéléseket a törvény teljes szigorával büntetik. Aki a vámörlésre vonatkozó rendelkezéseket nem tartja be, kibégást szenved. A háború idején pedig 6 hónapig terjedő elhatárolás büntethető, a szóbanforgó gabonáját pedig megfoglalják.

Érdeklődünk a rendelet legfontosabb pontjai mit tartalmaznak?

Az állam is szabályozza a rendelet, hogy kik jogosultak vámörlésre?

11. pontban megállapított osztályok pontosan az alábbiak az egyes csoportokat, amint az alábbiakban látniuk.

Vámörlésre jogosultak:

1. azok a mezőgazdák (földtulajdonosok, haszonbérlettel és bérlők), akik a földet saját kezelésben művelik, és egyéni kereseti tevékenységet nem folytatnak, és más jövedelmük nincs, a háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő gabonamennyiségre;

2. azok a földtulajdonosok (haszonélvezők) és haszonbérlettel, akik a mezőgazdaság mellett más kereseti tevékenységet folytatnak, illetve akiknek jövedelmük is van, a háztartási és gazdasági szükségletüknek saját termésű gabonájukból fedezendő mennyiségre;

3. azok a haszonbérlettel tudott mezőgazdasági művelés alatt álló földbirtok tulajdonosai, illetve haszonélvezői, akik a haszonbérlet fejében kapott gabonából a saját háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre;

4. azok a mezőgazdaságban alkalmazott tisztviselőknél, gazdasági cselédeknek és azok családtagjainak gyógykezelésére alkalmazott orvos, továbbá az állatok gyógyítására alkalmazott állatorvos a szerződés alapján nyújtott minőségben kapott gabonajárandóságukból a háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre;

5. az állandó mezőgazdasági alkalmazottak ebben az értelemben kapott (konvenció) gabonájukból a háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre;

6. az időszakos mezőgazdasági (arató és más rézes, sommás és napszámos) munkások, ideértve a családjukat és a gépnél alkalmazott munkásokat is, a háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő gabonamennyiségre;

7. az olyan önálló kereseti tevékenységet folytató iparosok, akik egy vagy több mezőgazdasági részére előzetesen megállapított gabonajárandóságért vállalkoznak a megállapodás tartama alatt a gazdaságban rendszeresen előforduló ipari munkák elvégzésére, a megállapodás alapján kapott gabonából, a háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő gabonamennyiségre;

8. a gabona vámörlést (vámcséplést) vagy darálást végző malmot üzemeltető tulajdonos, haszonélvező vagy bérlő, a vámörlési (darálási) díj fejében szedett gabonából saját háztartási és gazdasági szükségletének megfelelő mennyiségre;

9. a 8. alatt említett malmok alkalmazottjai a vámörléstől munkabéruik fejében kapott gabonából a saját háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre;

10. az állami, vármegyei, községi, közbirtokosági, valamint az egyházközségi (hitközségi) alkalmazottak, vagy nyugdíjban, ha javadatmazásukat vagy annak egy részét törvény, szabályrendelet, vagy szabályozás alapján a gazdában kapják, a javadatmazásukért, vagy kegyuri járandóság fejében kapott gabonából a saját háztartási és gazdasági szükségletüknek megfelelő mennyiségre;

11. aki gabonában fizetendő életjáradékért ruházta át mezőgazdasági ingatlanát, a természetben kapott gabonából a saját háztartási szükségletüknek megfelelő mennyiségre.

A vámörlési jogosultság megállapításánál mezőgazdaságnak kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Állandó mezőgazdasági alkalmazottaknak kell számítani a szoros értelemben vett konvenció gazdasági cselédeknek kivül a gazdaságban alkalmazott gazdasági tisztviselő, erdőmérnököt és egyéb erdőzeti személyzetet, ispánt, vincellért, gépészt, gépkocsivezetőt, belső cselédet, nyugdíjast vagy kegydíjast élvező volt gazdasági alkalmazottakat és hátramaradottakat, továbbá a kizárólag egy gazdaságban alkalmazott konvenció iparosokat.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

Az a gabonamennyiség, melyet az egyes vámörléseknek kell tekinteni a szántó, a kert, a rét, a szőlő, legelő és az erdőgazdálkodást.

örlére jogosultak vámörlelésben megőrülhetnek, a közellátási miniszter által megállapított iró y. lvoek szerint a községi előjáróság (polgármester) állapítja meg. A vámörlelésben felőrölhető gabonamennyiséget a községi előjáróság (polgármester) feljegyzi a gabonalap vámörlelési tanusítvány rovatabán. A vámörlelési tanusítványt a vámörlelésben egész évben megőrölhető gabonamennyiségről kell kiállítani, tekintet nélkül arra, hogy a jogosultnak a vámörlelési tanusítvány kiállítása idejében mennyi gabonája van.

A vámörlelésre jogosult családtagjainak és belső családtagok számában beálló évközi változásokat a községi előjáróságnál (polgármesternél) 8 nap alatt be kell jelenteni. A községi előjáróság (polgármester) a bejelentés alapján a vámörlelési tanusítványon megfelelően helyesbíti a vámörlelésben megőrölhető gabona mennyiségét.

A vámörlelésre jogosult a vámörlelési tanusítványon feltüntetett mennyiségből az 1941. év július—decemberi hónapjaiban az egész évre engedélyezett gabonamennyiség felét, az 1942. év január—március hónapjaiban az egész évre engedélyezett gabonamennyiség egynegyed részét, április—június hónapjaiban pedig ugyancsak az egész évre engedélyezett gabonamennyiség

nyiség egynegyed részét öröltheti meg.

A gabonalap vámörlelési tanusítvány címsorában a malom a vámörlelés alkalmával köteles egyezni az örlelés idejét, az örlelésre behozott gabonamennyiség tisztítás előtti súlyát és a vámörlelés (vámjósere) könyv sorszámtól. A bejegyzést tartalmazó tulajdonosa (bérlelő) vagy megbízottja aláírás a malom bányezőiével köteles elátni.

A vámörlelés alkalmával a malom köteles feljegyezni (vámjósere) könyvnek a „vámörlelési költség igazolása” című rovataban a gabonalapvántartási számát és a gabonalapot kiállító (város) nevét feltüntetni.

A vámörleléssel kapcsolatos rendelkezések ismeretetését szükségesnek tartottuk azért, hogy a számú olvasó táborunk minden tagja megismerhesse saját viszonyaira és helyzetére vonatkozó rendelkezéseket. Akinek azonban bármire nézve kétsége van, helyesen teszi, ha a községi előjáróság vagy a körjegyzőséghez fordul felvilágosításért. Amint ugyanis bevezetőnkben említettük, a rendelet pontos és minden esetben valóban alkalmazása biztosítja, hogy nem lesz semmi kétsége az örölteknél.

Örlelési sikere van a sepsiszentgyörgyi kiállításnak.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület által Sepsiszentgyörgyön rendezett kiállítás a székely élniakarás bizonyosságtétele volt.

A megnyitás alkalmával gróf Teleki Béla, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület alelnöke nagyhatású beszédében vázolta a székelység történelmi hivatását és a Székelyföld legjelentősebb gazdasági kérdéseit. Az ünnepélyes megnyitás után a közönség ezernyi számban lepté el a kiállítás helyiségeit. Nemesak a mezőgazdaság, hanem az erdészet, halászat, vadászat és a székely háziipar is példétlenül vannak képviselve a sepsiszentgyörgyi kiállításban. A megnyitónap az ünnepségeket több ezer székely leány felvonulása és estély táncmulatsága zárta be.

Vetőmagot kapnak a gazdák

A m. kir. Földmívelésügyi miniszter rendelete értelmében azok a gazdák, akik őszi vetéseikhez nem rendelkeznek a szükséges vetőmaggal, vetőmagot fognak mellényvon áron kapni. A búza és rozs vetőmagot részben költséson, részben pedig kedvezményesen áron kapják a gazdák. Kétszón vetőmagot csak azok a 20 holdnál kisebb területű gazdák

területtel rendelkező gazdák kaphatnak, akiknek nincs vetőmagjuk. Az ilyen módon kölcsönkaptott vetőmag ellenértékét 1942. őszén kell visszafizetni. A 100 holdnál nem nagyobb szántóföldi területtel rendelkező gazdák készpénzfizetés ellenében kaphatnak vetőmagot abban az esetben, ha jó vetőmagot könnyen beszerezni nem tudnak. Ezek a gazdák a búzát 30 pengőért, a rozsort pedig 28 pengőért kapják mázsánként. A vetőmag minőségi felárát, a tisztítási költségeket, továbbá minden egyéb költséget az államkincstár viseli.

A községenként összeírt igényléseket szeptember 15-ig kell bejelenteni a vármegyei gazdasági felügyelőségnek.

Húszmillió pengő

A m. kir. Földmívelésügyi Miniszter többféle úton igyekszik megsegíteni az erdélyi mezőgazdaságot. Az erdélyi mezőgazdaság újjászervezése céltudatosan folyik és ennek szolgálatában állanak a m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium kolozsvári kirendeltsége és az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület. A Földmívelésügyi Minisztérium különböző mezőgazdasági akciók során húszmillió pengő összeget áldozott az erdélyi mezőgazdaság újjászervezésére.

A magyar iparpolitika.

A világon végigszántó vihar csak nek minden országok, tehát nekünk is mélyen érintő következményekkel járhat. A bizonytalanul bizonyított, hogy a magyar ipar fejlődése nemcsak közgazdasági és szociális, hanem honvédelmi szempontból is elsőrendű jelentősége van. Fel kell készülni az egész magyar közvéleménynek a magyar iparfejlesztő politikájára. Bárdossy-kormány a súlyos nyak között is a magyar élet vonalán megszakítás nélkül az előre programja megvalósításában az ipari fejlődés terén is hatalmas eredményeket mulathat fel.

A jelenlegi viszonyok között az ipari politika legnagyobb gondja a nyersanyagkérdés. A felmerült gondokat a kormány részben takarékossággal, a készletek mellőzése szétosztásával, részben új nyersanyagok felhasználásával, részben pedig műanyagok gyártásával oldja. A készletek igazságos szétosztására külön kormányservert állítottak fel, az új nyersanyagforrások feltárására pedig minden vonalon folyó kutató munka, hogy olaj-, földgázforrásokat, szén-, vas- és ércbányákat találjanak. A pótnyanyagok terén került fonaletállítástásra felhasználható

s kenderszalmát. A sertésbőrt a földjaira hasznosítják, az ipari célra kőolajot készítenek. A székelyországi gazdasági segítség a nyersanyagpótlás, vas, fém, papír és textilhulladékgyűjtése. Jobban és eredményesebben hasznosítják a magyar kőbányákat és az összes rendelkezésre álló javakat. Hasonló célt szolgál az energiagazdálkodás fejlesztésének kapcsán új közegeket alkalmazókat kapcsolnak a világhálózathoz.

A kormány figyelme azonban nemcsak a nyersanyagpótlásra van fordítva, hanem a gyárpari továbbfejlesztésre is. Meglévő gyáraink fejlesztésén kívül újjak is épülnek: alumíniumgyár, műrost és műanyaggyár, műgumigyár máris építés alatt áll, hogy erősítse az ország gazdaságát. A kézművesipar érdekében a kézművesipari anyagok társaságát megmenteni anyagi támogatást nyújtottak, másrészt alkalmatlanságokkal a kisiparosok támogatását, versenyképességét, belföldi lehetőségeit igyekeznek előmozdítani.

Az elmúlt évek mellett változatlanul fejlődik a szociális vonal, a gazdaság igazai védelme s a közéleti kérdések közé tartozik a munkaadókat és államot, munkakészletét és a munkás családok előmozdítása.

Az ország véres vajadásában, ezernyi munkások kezébe is épül, fejlődik

a jobb magyar élet, hogy az új Európában erős legyen az a nemzet, amelynek továbbra is helyt kell állnia a Duna-medencéjében.

Korszerűsítik a székelyföldi fűrésztelepeket.

A székelyföldi közbirtokosságok fűrésztelpei és fafeldolgozó üzemei a román megszállás alatt nem tudtak fejlődni. Az erdélyi ipari munkaszervező intézet tárgyalásokat kezdett abban az irányban, hogy a közbirtokosságok számára kölesön nyújtásával tegye lehetővé üzemei korszerűsítését.

A terv mindenképpen nagyjelentőségű, mert a Székelyföld legfontosabb természeti biztosítja azt az értékesítési lehetőséget, amely a legnagyobb hasznot fogja hozni.

Fokozódott a német mezőgazdasági teljesítő képessége.

Közgazdasági szakértők megállapítják, hogy a háború ellenére a német mezőgazdaság teljesítő képessége nagymértékben fokozódott. Németország állatállománya megtartotta a háború előtti létszámát és az állatállomány ellátására szükséges takarmánykészletek biztosítva vannak. Igen nagy baleset mutatkozik a vajtermelés terén.

A növénytermelés előhaladására nézve jellemző, hogy a kereskedelmi és ipari növények terméseredménye évről-évre emelkedő irányzatot mutat.

Telepítések az Alföldön.

Az Alföld pusztai területeinek betelepítésére nagy tervet dolgoztak ki, 40 holdas birtokokon fokozatosan tízezer családot fognak az Alföld erre a célra kijelölt területein elhelyezni.

A nagyszerű tervhez tartozik, hogy kiépítik az Alföldön az utahálózatot, a vízlevezetést és öntözés berendezéseket pedig olyan módon létesítik, hogy az Alföld észszerű vízzel való ellátását minden időjárás mellett és az év minden szakában tudják biztosítani. Megemlítjük még, hogy egyidejűleg nagyarányú fásítás munkálatok is folynak az Alföldön. Külön érdekessége a nagyszabású tervnek, hogy a homokpusztákon a mocsaras és szikes területeken meginduló munka szövetkezeti alapon fog állani.

Írtunk a gyomokat a répatáblában!

A legtöbb gazda arra az álláspontra helyezkedik, hogy szeptember hónap folyamán a répatáblát már nem kell semmiféle művelésben részesíteni. Ez a felfogás azonban csak bizonyos esetekben állja meg a helyét. Amikor az időjárás olyan esős és a gyomok fejlődésére nézve kedvező, mint jelenleg, bizony, vigyázni kell arra, hogy a répatábla állandóan gyommentesen maradjon. Ez nemcsak abból a nézőpontból fontos, hogy gyommentes talajon a répafajok jobban fejlődnek, hanem azért is, mert

A PÉTI SÓ hatása
ŐSZI BUZANÁL
Tomunyák István gazdasága
Zilah.

A PÉTI SÓ
nitrogéntartalmú műtrágya
mindenütt nagy többtermést eredményez.
**NE LEGYEN ŐSZI VETÉSE
PÉTI SÓ NÉLKÜL!**

Felvilágosítással szolgálnak és beszerezhető az egész visszatért területen az EMGE kirendeltségek székhelyén felállított PÉTI SÓ körzetképviselőknél és helyi bizományi raktáraknál:
Péti Nitrogénművek R.T. Budapest, V., Nádor-utca 21.

a gyomok a talajból nagyon sok tápanyagot vonnak ki. Ezek a tápanyagok a művelési növényekre nézve elveszteknek leküthetők. Így tehát, minthogy többféle okból hasznos, célszerű a répa földet még egy kapásban részesíteni.

Munkában a szövetkezetek!

A magyar kormány az erdélyi szövetkezek munkájának megalapozásához igen nagy segítséget nyújtott. Ennek köszönhető, hogy az erdélyi részű Hangya szervezet teljes lendülettel működik, Marosvásárhely közelében, Meggyesfalván ecet, likőr és rumüzemet állított fel. Ugyancsak ebben az évben épült a Hangya seprűgyára is.

A „Szövetség” mint hitelszövetkezeti központ, hatékony munkát fejt ki és a tej és gyümölcs feldolgozás terén jelentős lépéseket haladt előre. Csikszentimón községben burgonyakeményítő és sórgyár épül, amely szintén a hitelszövetkezetek érdekében tartozik.

Ipari rovat

Hosszúlejárta hitelek nyújtásával a kormány a kisiparosok segítségére.

Az utóbbi időben tapasztalható áremelkedések talán a kisiparos osztályt érintik legjobban, hiszen a részükre szükséges dolgok ára majdnem kétszeresére emelkedett. Ezeket az árakat csak az a kisiparos tudja megfizetni, aki nagyobb tőkével rendelkezik.

Az illetékes kormánytényezők átérve a kisiparos helyzetét, a legutóbbi minisztertanácson nagyfontosságú és a kisiparosokat nagymértékben segítő rendelkezést hoztak. A rendelkezés értelmében a magyar királyi kormány lehetővé teszi, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi országok részén kézmű-, kis- és középiparosai, továbbá az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének keretébe tartozó szakipari szövetkezetek hosszúlejárta, onyhe feltételi kölcsönben részesülhessenek. A kölcsön megadásánál figyelemmel lesznek a kérvényező üzemi berendezésének arányára is

A minisztertanács megállapításai szerint a következő hitelek folyósítását lehet kérni:

1. Ingatlanfedeztetű kölcsönök bekebelezés mellett. 2. Munkahitelek (termelési hitelek), a közműszámszámított élnyert megbízások ellenértékének, azaz a vállalati összegnek engedményessé ellenében. 3. Áruváltó-leszámlázási hitelek, azaz olyan váltóknak leszámítolása, amelyeket az iparos a vevőtől, vagy megrendelőtől kapott, a készpénzben ki nem egyenlített vételárak fedezésére. 4. Szakipari szövetkezeti hitelek az előbb említett intézet köfelékében működő szövetkezetek üzleti tevékenységének lebonyolításához szükséges forgatóke céljára. 5. Üzemi hitelek, a berendezések korszerűsítésére, valamint a ratkárkéslet pótlására.

A felsorolt kölcsönöket váltókölcsonök formájában folyósítják. A kölcsönök visszafizetési határideje egytől-nyolc évig terjedhet, a kölcsönt igénybevevő üzem terjedelmének és a kölcsön felhasználásának megfelelően.

Az igényelt kölcsön után ezidőszárint 5 százalékos kamatot kell fizetni, ez a kamat azonban a Nemzeti Bank leszámítolási kamatábanak változásával változik.

A kölcsönt az Iparosok Országos Központi Szerve (Budapest IV., Piarista-utca 6.) folyósítja. Bármilyen erre vonatkozó kérdésben ide kell folyamodni a hatósági ipartestületen keresztül.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a kormány ez az újabb szociális intézkedése nagymértékben hozzájárul majd a kisiparosok helyzetének enyhítéséhez.

PIAC

Megszabták az órajavitások legmagasabb árát!

A Budapesti Közlöny egyikében az árellenőrzés országos minisztrosza megszabta az órajavitások és az órajavitásokosulb árát. Az intézkedés a gazdálja, hogy a piacon meááránnytalanságok megszünjenek.

Engedély kell a rádió árusításra!

A kereskedelem és közlekedés miniszter rendelte értelmében készülékeket és ezeken lényeges részeit csak az állíthatja ki és árusíthatja, akinek erre köntédele van. Az engedély a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterrel meáaranytalanságok megszünjenek.

Jó árak voltak a székelykeresenyészkiallat vásáron.

A székelykeresztúri tenyészárón igen nagy kereslet volt. Nyészűzők ára 800—1200, a tehén ára pedig 1000—1800 között mozgott.

Be kell jelenteni a takarmányvesztéseket!

A m. kir. Minisztérium rendelkezés értelmében a takarmánymagvatelező bejelentése a következő minyönvényekre vonatkozik: cerna, lóhere, bitorhere, fehérokorehere, pannaókköny, vasszi búkköny. A bejelentési közettség akkor áll elő, ha lóhere cernamagból egy személy birtokán külön-külön 20 kilogramm, búkköny pedig külön-külön 100 kg. mennyiségnél több van.

A bejelentés kötelező a mennyiséget meghaladó felesleg

Gazdák Biztosító Szövetkezet

Alapítva: 1909.

Magyarország egyedüli állami érdekelt-égű, szinmagbiztosító szövetkezele.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnydíj- és feltételek mellett. Vezér, 6- és helyiképviselet minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horty-út 6. szám. — Telefon 36-89

Magyar nemzet verses története

TATÁRDULÁS UTÁN.

A nemzet sorsát Isten keze őrli,
Nem engedte népét végteljes pusztulóra,
S mikor a végezt tort ilt vón felette,
Mihart felöle gyorsan elvezette.

Ér Buda felé tört a gyilkoló tatár,
Nem állott előtte ellenség, se had,
Az egész táboron rendlő hír szállt át:
Mihart hozta hírel a nagy Kán halálát

Megdöbben a tábor, Batu kán megérmed,
Hőz is a hírre babonás félelmet,
Hőz jelt lát ebben tovább nem nyomulni,
S aranyosot ad nyomban el-visszavonulni.

Észre a tatár had azonodst özönlik,
Az ugyan nem pusztít, vér ugyan nem ömlik,
Minden ágysig égve, elfolyt, ami vőg volt,
Hő romok füstjét színezte az égbolt.

Hégeteti falvak, félnyársolt emberek,
Mig tiport földek, felútt nádok, berek,
Mégyny Béla király, visszatérhetz ide, —
Mégnybe, a könygbe, a szörnyű semmibe...

Lőrinc muszkát fog

Még olyan, mint az olvasztott ezüst. Izzó napugár-
esszük a tájat s a fölpereszt barasztán, a ki-
szézőkön fáradt léptekkel támolog a esőnd.

Ált a Dnyeszter széles vize hömpölyög. Magasan
a partján magyar katona áll a deréki öröfűben,
Vetelintő szemmel örökdió a vidék fölött.

Megszakatok közül most kiemelkedik az egyik ingujjra
katona, név szerint Nagypál Lőrinc tizedes és
az őrszemek:

Hé, Mihály! Látod-e már Tandari Jóska?
Hiszen ha látám, szólnék! — feleli Cserepes
— De biz a — nem látom egy csöppet se.

Az ördög vigye a jódolgát! — legyint a tizedes,
előbűvöl a zubbonyába és Mihály mellé szegődik,
segítsen neki Jóska keresésében.

Félek, hogy valami baj történt azzal a gyerekkel
Mondja Nagypál Lőrinc. — Innen-túl egy órája, hogy
meredt, s még mindig nem tért vissza. Azt mondta:
megy egy kicsit, hogy szimatra vegye az ellenség

Most aztán se ő, se az ellenség,
Jóska olyan legény, hogy mindenkor állja a szak-
tör meg is teszi. És bizonyára helyben lesz akko-
mikorra kell — visszáz Mihály.

Valamit azért csak kell tennél! — aggodalmas-
Lőrinc. — Utána menesztek egy-hét embert, hogy
emeljék, ha netán szorult helyzetbe kerül.

Aztán merre? Hová? Olyan rusnya, nem ember-
tálló ez a tégés-bözötös hely, hogy ha az egész
sz a keresésére indul, akkor se találjuk meg.

Nem-e? — vágja föl a hangját Lőrinc. — Ha
ha megyek, akkor is meg kell találnom! Elvégre
van szó, magyarok életrel, amit nem lehet csak úgy
elvetni, mint öreg lánomot a padlásról!

Helyes a dűrgés — véli Mihály nyugodtan. —
Ha is kétségbe volnék és igencsak húzna a lélek, ha
ppen Tandari Jóska-ról, az én édes egykomámról

volna a beszéd. De hát Tandari Jóska, az Tandari Jóska...
Ezzel miáment megmondtam.

Nagypál Lőrincet azonban nem nyugtatja meg ez
a súlyos érvnek szánt fölvilágosítás. Visszamegy a bok-
rok közé, vállára dobja a puskáját, néhány tojásgránátot
gyömöszöl a zsebébe, azzal elindul.

No, nem sokáig halad. Alig hagyja maga mögött vagy
ötven lépésre a fejét csóváló Mihályt, megállásra kény-
szerül. A folyó hátán ugyanis feltűnik egy ladik, mely
lassan ereszkedik lefelé a part közelében. Négyen-ötven
állnak benne. Hogy ki-felék, mi-felék: nem lehet meg-
állapítani a képrázatos napfényben. Lőrinc hátraint Mi-
hálynak, hogy használjon le, miközben ő is elterül a fűben.

A csónak közeledik. Lőrinc egészen előre csúszik a
magas part peremére, óvatosan szívfelkeli maga előtt a
füvet, s a támadt résen lesandít a jövevényekre.

— Nos? kérdezi halkán Cserepes.

— Úgy vélem, itt csurognak el alattunk.

Mihály elhelyezkedik. Aztán félreynomja a záró-
esapot s lövére készen, vállához emeli a fegyvert. Lő-
rinc is előszóli a gránátokat, hogy ott legyenek a keze-
ügyében. Szinte lélegzetvisszafojtva várak.

Kis idő múlva azt mondja Lőrinc:

— Mihály koma, tedd le azt a puskát, ha nem akarsz
testvérgyilkos lenni...

A hangja olyan szintelen, fakó, mint üres hordó kon-
gása a pince mélyén. Mihály csodálkozva néz először a
tizedesre, aztán le a folyóra.

— Az ántigál! — szalad ki ajkán a meghökkenés.

A csónak már egészen a közelükben siklik. Orrán
hatalmas termetű szőnyel-orosz katona áll, arccal a hala-
dás irányában. Mögötte két katona, ugyanacsak bolszeviki,
serényen evez. A negyedik, aki a csónak farában gub-
baszt, szintén katona, csak hogy magyar. Tandari Jóska.

— Már most mit csinálunk? — tanácsatlankodik
Mihályt, két kézzel körülgetve a homlokát, melyet egy pil-
lantás alatt behorított a verlék hideg koronája.

— Azám! — csap le a tizedes szája. — A te helyed
ben azt mondanám: semmi, hiszen Tandari Jóska az
Tandari Jóska!

Mihály felelet helyett nagyot nyel, s keserves ábrá-
zattal néz a tizedesre.

Lőrinc megszánja.

— Itt vannak ezek a gránátok — mondja. — Ha
csónak ide érkezik alánk, vágd el őket, de jó messzire,
nehogy baja essék a lakóközöknak, kivált különösen az
édes egykomádának ne. A többit meg bízd rám.

Néhány örökkévalónak tűnő kínos perc telik el.
Amikor aztán a csónak ott húz el a lábuk alatt, Mihály
elhajítja az első gránátot. Ugyanakkor Lőrinc talpra
szökken. Egy pillanatra megszédül. Füle zúg, szemé
előtt részvény karikák táncolnak, s a szívét veres kód
lepi el. A következő másodpercben leveti magát a partról.

Izonyú esaltanás kavartja meg a levegőt. Robban a
gránát, egyik a másik után, Lőrinc teste belezuhan a
gyandúlanul haladó csónakba, mely hirtelen felbillen, s a
bentülőket megmeríti a folyóban.

Mihály — mintha páholyból nézné — a nagy kava-
rodásban csak azt látja, hogy Lőrinc a derekát tapogatta
kiemelkedik a vízből s elkapja Jóska karját, a part felé
tuszkolja.

— Gyorsan, gyorsan! — mondja neki. — Ezen a
meredeken majd csak felvergődünk valahogy, aztán már
biztonságban leszünk!

— Ugyan miért? Ki elől igyekeztem? — hűledezik
Jóska.

— Még kérdés?! — ríval rá Nagypál Lőrinc. —
Ezek elől a vörös besták elől!

— No, azt alig hiszem — nevet Tandari Jóska —
újjaival az oroszok felé bök, akik derékig ülnek a vízben
és meg se mozdulnak.

Lőrinek majdhogyan leesik az álla:

— Mi a csuda?!

— Abbiza úgy összekötöttem a lábukat, hogy még se tudnak nyikanni — haholázza Jóska, s miközben a felszerelése után tapogatózott a csónak körül, így folytatja: — Mert úgy áll a dolog, hogy nem ők vitték engem, hanem én hozom őket!

Lőrinc komor vonásai megszéledültek. Lassan nevére néz kunkorodik a bajsa, már-már megmutatkoznak a fehér fogai és mégégszer azt mondja:

— Mi a csuda?!

De Jóska most hirtelen elkomolyodik és Lőrinc elé áll:

— Azért az sem volt utolsó dolog ám, amit a tizedes úr tett. Mert lehetett volna úgy is, hogy muszájká komolyan visznék engem... Akkor most a tizedes úrnak köszönhetném az életem...

(K. U.)

Mátyás Endre.

Szabó honvéd rokont keres orosz földön

Ez még a Bug mentén történt...

Egyik járőrünk négy orosz katonát hozott be a parancsnokra. Ott fogták el őket az erdő szélén. Nem volt verekedés, a négy lerongyolódott, kifehézt, bujkáló ember égnék nyujtott karokkal jött elő a fák közül, merő féltésig volt az arcuk a érthetetlen szavakat molyogtak.

— Ott állottak előtűnk. Szabó Sándor honvéd jelentette a századparancsnoknak, hogy mint foglyokisérő négy vörös katonát hozott be.

— Az egyik alighanem kínai — tette hozzá és rámutatott a szelén állóra.

Megnézük. Piskóssárga lipikus mongol arc, keskeny mandulaszemekkel. Remegett a félelemtől, de azért mosolygni próbált. Ismerjük ezt a rettegésszülte, szolgálatkés mosolyt, amely azonban csak torz vigyorús — sokszor láttam már a frissen ejtett hadifoglyok arcán. A mellette álló azonban sokkal érdekesebb embernek látszott. Hyenszabású arcot otthon, Magyarországon is sokszor láttam.

— A maga kínajai nem kínai, csak olyanforma, — mondottam Szabónak — de aki mellette áll, az valami féle rokonfajta, mordvín vagy zürjén lehet az istenadja.

Erre a honvéd is jobban szemügyre vette, egy darabig elgondolkozva, figyelemmel nézegette, aztán azt mondta:

Apróságok - Adomák

Hogyan lehet vasúti állomáshoz jutni?

Egy Svédországban lakó, vidéki földbirtokos többször infézett kérdést a vasúti igazgatósághoz, hogy birtoka közelében létesítsen vasúti állomást. Minthogy kérelmét sohasem teljesítették, a birtokos mindig olyan módon szállt le a vonatról, hogy a vészféket meghúzta. Természetesen a vészfék meghúzásért járó jelentős büntetést mindig lefizette.

Egy alkalommal megint a vonaton utazott és meghúzva a vészféket ki-

szállott birtokánál. Történetesen ugyanazon a vonaton egy igen magasrangú állami tisztviselő utazott, aki a vészfék meghúzása következtében keletkezett botránynak szemébe fútanja volt. Az eredmény nem maradt el. A vidéki birtokos földbirtoka mellé rövidesen állomás épült!

Németország küzdelme a Balkánon a váltóláz ellen.

A Balkán és Kréta-szigetnek elfoglalásával óriási feladat várt a német egészségügyi csapatokra a váltóláz leküzdésével. Erre a célra minden eszközt megvizsgáltak. Repülőgépről

— A' lehet, mert a képe nagyon hasonló! Kesz-vánhoz, aki egy fábulán el velen. No, de ma talom en, hogy van-e valami köze hozzánk.

Odalépett foglyohoz és az ujjahegyevel megérintette vállát.

— Idefigyelj, komám, — mondta neki.

A fogoly megrézest és ijedt vigyorgás illt a Szabó Sándor most önmagára mutatott és aztalassan, hangszülöttan:

— Magyarorszi...

A fogoly arcán szélesebb lett a vigyorgás, maradt. A köpés kis honvéd most a fogoly felé az ujjával.

— Magyarorszi? — kérdezte.

A fogoly vigyorgott és hallgatott.

Szabó honvéd felémelt az égre, mintha azonosított volna, hogy ilyen istenteremténye is van nem érti az értelmes szót. Türelmes és lault, ember lévén, nem adta fel a küzdelmet a rokonban, Sapkája alint megvakarja a fejét, gondolalassan, értelmesen tagolva, szinte a fogoly szájából a szót:

— Átla király...

A fogoly vigyorgott, de nem moccant s nem János. A fogoly vigyorgott s hallgatott.

— Hunyadi János — szült ismét a kunsági

de már egy árnyalattal emelbbs hangon s így a fogoly szemé közé. hogy az már nem volt jó. De vigyorgott s hallgatott...

Nagyt sóhajtott hát a kis Szabó s egy pillanem tudta, hogy most már mit is csináljon ezzel a befornajjú istenteremtényével. De legyűrte belsőtátát és kijött a legnagyobbal:

— Kos.suth Lajos!

Az arca szelid maradt, de a hangjában már fenyegetés gerjedett.

A fogoly vigyorgott és hallgatott...

Szabó Sándor feladta a harcot. A kezeféjével törötte verejtékes homlokát, sóhajtott egy nagyot tört beöle a megállapítás.

— E nem magyar... nem is rokon... semmi gyarság sinnes benne.

— Pedig rokonfajta, — mondta neki.

Szabó Sándor keserűen legyintett a kezével:

— No, akkor nagyon elfajzott fölünk a szerlen! — mondta elkéseredetten. Sapkája bajtásából korty egy vékonyka cigarettát és odabökte az „elfestvér”-nek...

vegyszereket dobnak az olyan zekbe, ahol a váltólázát terjesztő nyog lárvai ének. Helyenként balakát telepítenek a vizekbe, melyek a szűnyog lárviát elpusztítják.

Emellett a munka mellett időn figyelemmel kísérik a váltólázban megbetegedettek és körülben ápolják őket. Ilyen módon a met egészségügyi csapatok megalkozoznak azt, hogy a német hadseregben váltóláz járvány üsse fel a

Ismertes, hogy a világháborúban a váltóláz milyen nagyszámú megbetegedést okozott a központi háttérkatonái között.

Különös esélőgép.

és a nyomtatással való esélőgép nálunk teljesen kiment. Maholnap már a legöregebbek sem emlékeznek arra, hogy a nyomtató lovak segítségével a cséplést. Már a járgányok is teljesen idejüket mulasztották az látjuk, hogy a génszoros gépi erővel folyik a cséplés. Vannak azonban még ma is olyan vidékei, ahol a cséplés kezdetlegesebb eszközökkel. Így például az egyiptomi cséplőszánakkal való cséplés. A szán talpába kövek vannak rakva, hogy a kalászból a talpak között a szemeteket is kidörzsöljék. A szánok Egyiptomtól kívül a Törökország és a Közelkelet más népeinél is használatban van terjedve.

Leggyesébb solymások.

Leggyesébb solymások Közép-Európa területén közül a kurgizok és a kazahok. Az említett népeknél a vadászati módok az a formája annyira ki volt fejlette, hogy ma már nemcsak a vadászati solymásoknak, hanem a vadászó madarakat is betaníthatják a célra. Így a vadászó madarak nagyságához és szokásaihoz igazították ki, tudják a vadászati módokat, milyen állat ellen, milyen madárral. Más madarak például a földönfutó, a röpködő, vagy a szálló madarakkal szemben, a vadászati állatok vadászására a vadászati módszereket tanítják be. Ezzel a módszerrel a vadászati módszereket az őzet és vadjuhok is eredményesen taníthatják.

Leggyesébb solymások Közép-Európa területén közül a kurgizok és a kazahok. Az említett népeknél a vadászati módok az a formája annyira ki volt fejlette, hogy ma már nemcsak a vadászati solymásoknak, hanem a vadászó madarakat is betaníthatják a célra. Így a vadászó madarak nagyságához és szokásaihoz igazították ki, tudják a vadászati módokat, milyen állat ellen, milyen madárral. Más madarak például a földönfutó, a röpködő, vagy a szálló madarakkal szemben, a vadászati állatok vadászására a vadászati módszereket tanítják be. Ezzel a módszerrel a vadászati módszereket az őzet és vadjuhok is eredményesen taníthatják.

Leggyesébb solymásokkal.

Leggyesébb solymások Közép-Európa területén közül a kurgizok és a kazahok. Az említett népeknél a vadászati módok az a formája annyira ki volt fejlette, hogy ma már nemcsak a vadászati solymásoknak, hanem a vadászó madarakat is betaníthatják a célra. Így a vadászó madarak nagyságához és szokásaihoz igazították ki, tudják a vadászati módokat, milyen állat ellen, milyen madárral. Más madarak például a földönfutó, a röpködő, vagy a szálló madarakkal szemben, a vadászati állatok vadászására a vadászati módszereket tanítják be. Ezzel a módszerrel a vadászati módszereket az őzet és vadjuhok is eredményesen taníthatják.

nek kitett zöldségek nem melegek fel arra a magas hőfokra, amely a vitaminokat megsemmisíti és mégis teljesen átfőttek. Az új eljárásnak igen nagy jelentősége van, különösen olyan esetekben, amikor a szervezet magas vitamin tartalmú ételekkel akarjuk ellátni.

Repülőgépen érkezett két farkaskölyök Berlinbe.

Német katonák a keleti hadszíntéren két farkaskölyköt találtak. A farkaskölyköket repülőgépen a berlini állatkertbe szállították. A harctérről származó farkaskölyköket a berlini állatkert közönsége dédelgett kedvenceivé fogadta.

Találékonyág.

Ünnö a szolgálóhoz:
— Hallja Eszlí, a pókháló a rádó felől miert nem távoztál el? Milyen gondolatlanul takarított!
— Bocsánatot kérek. — feleli a szolgáló. — azt hittem, hogy az a rádiónak valami alkátrészel

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 70 fillér, az orvosi levelekhez 1 pengő. Ezt belyegben is lehet küldeni.

L. J. Nem tartjuk valószínűnek, hogy a most gyengének mutakozó tavaszi lucernavetés később megsűrűsödjék. Azt ajánljuk, hogy alkalmas időben, amikor a talaj nem száraz és nem túl nedves, a fiatal lucernát vesző felül lucerna manggal és utánna könnyű horonával borítja meg. Lehetséges, hogy ilyen módon sikerülne meg annyira helyrehozni, hogy több évig használható lucernásat. Egyébként arról már írtunk lapunkban, hogy a lucernások vetésére szeptember hónap is igen alkalmas. Téves tehát az az általános felfogás, hogy a lucernát csak tavasszal és védőnnyel lehet vetni.

L. K. Kolozsvári egyetemen a beiratkozások szeptember hónap 22-én, az előadások pedig október 7-én kezdődnek meg. A beiratkozással ráér tehát szeptember végéig. A tandíj lefizetésére vonatkozólag még nem történt döntés.

M. S. Az olyan 50 katasztrális holdon felüli gazdaságok, amelyek nem

rendelkeznek elegendő vetőmaggal, igénylésüket egyenesen a közellátási minisztériumból kell, hogy beadják. A minisztérium címe: Budapest, Nador-utca 27.

Z. F. Dinnyésében a nyírvész okozta a kárt. Ez a betegség tesztünkre némely évben az görka ágakat. A védekezéssel most már elkészült. A bordói lével való permetezés használt volna. Minden esetre egésze el a beteg rövényi részeket, hogy a betegség áttelelő esiről tavasszal ne okozhassanak újabb fertőzést.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltunknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkről.

Oz. A. Győrövisvárhely, G. K. I. Zsombok, Sz. M. Görgényvágyesúr, K. S. Csucsa, Zs. I. Bikfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbízottaink közül Vinczeffy Sándor megkezdte munkáját a napokban Csik vármegyében, míg Tóth Imre a szállágymenti előfizetőinket keresi fel, hogy tőlük a hátrélekos díjat bevezdje. Felkérjük mindazokat, akik j. év végéig hátrélekos díjjal rendelkeznek, megbízottainkhoz jussék ki. Ezeknél azokon megkérjük a hátrélekos előfizetőinket, akikhez megbízottaink még nem mentek ki, kitöltött postafeliróval lefizessék a hátrélekos díjat, hogy az utalvány felhasználásával küldjék be a hátrélekos díjat, mely j. év végéig szól.

A következő befolyt pénzeket nyújtották: T. J. Lázári 320, K. E. Erhart van 620, B. S. Csikszászvári 3, B. A. Mezőkecsed 710, K. F. Kézdisszászvári 3, T. P. A. Mikháza 620, K. M. Lázári 310, P. M. Kövög 620, M. R. Mezőpetri 620, V. L. Krasznaszentmiklós 620, L. B. Rózspallag 1020, K. Z. Erhart van 620, Dr. M. J. Erdősdor 620, Id. Sz. Za. és N. E. Erzsébetkirályi 620-620, K. D. Nyáradgátfalva 1120, D. L. Kolozs 6, Cs. Gy. Arkos 320, P. S. Mádéfalva 620, T. Z. Szilvaskamara 620, E. J. Asszonyvársára 620, N. A. Bihar 620, D. P. Szárhogy 620, H. P. Királydörbe 620, Ifj. R. J. Krasznabölte 620, F. K. Nagykolos 520, Pr. Társ. kör Nagykaroly 620, (f. év nyírvész rendezve), K. K. és P. B. S. Árkosmelyén 620-620, Sz. Á. Abádosfalva 6, Cs. F. né Zsögöd 620, E. A. Tancs 620, S. J. Csikszászvári 620, S. D. Szováta 620, D. A. Csib 246, K. A. Batiz 620, T. S. Torboszló 620, özv. K. E. né Szászberék 1120 pengő.

Szerkesztésért felel: PAP JÁNOS BÉLA DR. Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

T. EGYSÉMI KÖNYVTÁR
KOLOZSVÁR
Szent György tér

Tanuld meg!

Miről ismerjük meg a jó burgonyát?

A jó burgonya béja feszes. Elég vastag és rajta finom fűszerező melyedések láthatók, rügyei mélyen ülök. Ha akkorán vetjük ki a gumókat a földből, úgy héjuk vékony, könnyen megszebezhető. Az ilyen fiatal gumók béja hegyenként meg zöldes is. Sem fejlődésnek induló rügyek, sem bajtások nem legyenek a gumókon. Ha nyers burgonyát ketté vágunk és a vágási felületeket egymáshoz dörzsöljük, jó ízű burgonya esetében könnyen fehérespép képződik. Egészen simábbjú gumók kevésbé alkalmasak főzéshez, hasonlóképp azok sem, melyek ragyás héjuk, vagy amelyeknek vágási felülete csúkos. Fagyott burgonya, mely főzés után édes ízű, silány minőségűnek tekinthető. A burgonyafélék ízét és ízét illetőleg a cíccetek eltérők. Vöröses burgonya főzés után a legszebb fehér színű, azután következik a kékes, míg a fehér burgonya főzőskor legtöbbször meg-sárgul.

Hogyan tisztítsuk a bútorokat?

Ha a poltuross bútor víztől, meleg edénytől vagy bármítől csunya, makkacs pecséttel kap, a következő igen egyszerű és könnyű módon szép tisztára rendbe hozhatjuk. 2 evőkanál szibez 4 evőkanál ecettel kevert faolajat (napraforgó olaj nem jó erre a célra, ragadós lesz és piszkoll!) adunk és jól összevegyítjük. Ezzel a folyadékkal és egy kis rongy darabocská segítségével a bútoron erősen ledörzsöljük olyan helyeken, ahol a pecéttel nehezen jön ki, a megdöcsöcsötteit rongyot, vagy vattát egy kis ideig átlat hagynuk rajta és aztán többször jól megdörzsöljük. Aztán száraz ronggyal szép fénysre ledörzsöljük. Ha ezután is lenne valami olyan pecéttel, amit ez az ecetes olaj nem tudott kiizeni a poltuross bútorról, akkor szeszt adunk ecet helyett az olajhoz és ezzel a szesz olajjal járunk úgy el, mint az ecetes olajjal. Ezzel aztán bármilyen vegyi szerrel kapott pecséttel is kiiszathatunk a bútorból, akár poltuross, akár matt a bútor. Ha nem pecséttől, csak szép letisztogatásról van szó, akkor is jó, akár az ecetes olaj, akár a szesz olaj. Az ecet és a szesz lemarja a piszkot, az olaj pedig visszaadja a fényt. Vegyíteni azért szükséges a fény visszaszerzése, különben fából és foltos maradna a bútor. A másik mód a jókórban tartott akár poltuross, akár mattbútorok tisztogatására és a rendeltetésükre az apró töött dió, amiket be kell kötni egy kis tisztá rongydarabokkába, erre anvai ecetet önteni, hogy jó nedves legyen tőle és ezzel dörzsöljeink a bútor. Utána természetesen szárazzal még ledörzsöljük.

Ózsi szántás, őszi vetés,
Sarjadásra új temetés,
Büles az ember Isten után:
Nem hagyja a földet sután.

Mézes tészta készítése.

A cukorka ma minden háztartásban szükséges és ezért nagy becsülete van a mézes tészta készítésére vonatkozólag jó íráskönyvtáraknak. A mézes tészta készítésére vonatkozólag jó íráskönyvtáraknak. A mézes tészta készítésére vonatkozólag jó íráskönyvtáraknak. A mézes tészta készítésére vonatkozólag jó íráskönyvtáraknak.

3-4 óráig át vagy másnapig pihentetjük a tésztát, azután kinyújtjuk, apró formákba kimetszük, felvett tojással megkenjük, cukorral elegyített, aprított mandulával hintjük, vagy egy-egy fél mandulát rakunk rá, eieileg szeletekkel s megszórozott sültbádagon rakva nem túl sűrűben megsütjük. Ha készült, kiűbléig bádagon hagyjuk. E tésztát egyúttal is kiűbléjük. Vagy apró serpenyőben csendesen megsütjük s 12 csokoládé bevonattal bevonjuk az oldalát. Akárhogy megsütjük, sokáig eltehetjük.

Csak kiméletesen

— Tyű, az árgyclusát! Elpusztult az ökrön. Nem mertem megmondani az asszonynak.
— Majd én megmondom.
— Jó, de csak kiméletesen.
— Természetesen. Először majd azt mondom, hogy kend halt meg hirtelen és ha látom, hogy nagy megijed, akkor mondom, hogy csak az ökrös pusztult el.